

REALIZAREA PROGRAMELOR DE EDUCARE INFORMAȚIONALĂ ÎN CONTEXTUL REȚELELOR SOCIALE ȘI AL PERSPECTIVELOR INTERCULTURALE¹

HUY NGHIEM,
*magistru în știința informării, lector, Universitatea de Științe Sociale și Umanistice,
Universitatea Națională din Vietnam, Hanoi,
e-mail: huynx@vnu.edu.vn*

**Ședința: 74. Educarea informațională prin intermediul Serviciilor de Referință și Informare
CONGRESUL MONDIAL AL BIBLIOTECILOR ȘI INFORMAȚIEI:
A 76-A CONFERINȚĂ GENERALĂ A IFLA
10-15 august 2010, Gothenburg, Suedia
<http://www.ifla.org/en/ifla76>**

Rezumat

Analizând teoriile și practicile educării informaționale (EI) în contextul societății informaționale, acest articol propune câteva explorări extinse și actualizate ale educării informaționale în lumina teoriilor societății informaționale și a perspectivelor interculturale. Sunt prezentate aspectele tehnologice și sociale ale practicilor EI. De asemenea, este analizat rolul comunităților de învățare flexibilă în dezvoltarea EI, acestea fiind considerate principale în practica EI în contextul societății informaționale. Potrivit autorului, cea mai bună metodă de dezvoltare a EI este cea realizată în cadrul comunităților de învățare flexibilă, bazată pe logica de rețea a societății informaționale. Autorul confirmă și rolul esențial al bibliotecilor în crearea, dezvoltarea și promovarea comunităților de învățare flexibilă.

Conținutul articolului e divizat în trei părți majore: analiza literaturii de specialitate despre dezvoltarea EI; conceptualizarea EI în contextul societății informaționale; asigurarea EI în societatea informațională.

Cuvinte-cheie: educare informațională; societate informațională; metode de educare informațională; comunitate de învățare flexibilă; Web 2.0; rețele sociale.

Introducere

În ultima vreme societatea informațională a devenit o structură socială tipică (Castells, 2004). Acest fapt afectează profund interacțiunile și relațiile sociale din viața reală. Oamenii, pentru a corespunde condițiilor de dezvoltare personală și profesională în structura acestei societăți, trebuie să facă față unui val de fluxuri informaționale, obiective și servicii provenite din contexte culturale și sociale diferite. Deși programul Web 2.0 – termen propus de O'Reilly în 2005 – și tehnologiile mobile, despre care se spune că ar fi

¹ <http://www.ifla.org/en/ifla76>

coloana vertebrală a societății informaționale (Castells, 2002) sporesc accesul oamenilor la universul informației și comunitățile virtuale, a existat o inechitate în accesul la informație și o excludere socială a celor care nu reușesc să facă față nu doar informației pe care o ACCESEAZĂ, dar și celei pe care o PRIMESC și cu care TRĂIESC.

Prin urmare, educarea informațională (EI) are un rol din ce în ce mai mare în viața cotidiană a oamenilor, în care au loc frecvent diverse tipuri de interacțiuni sociale și culturale. Scopul acestui articol este de a propune soluții pentru conceptualizarea EI și asigurarea programelor de EI în contextul societății informaționale și al perspectivei interculturale.

1. Prezentarea modului de conceptualizare a EI în trecut

Conceptul de EI a fost propus și dezvoltat de către Paul Zurkowski începând cu anul 1974 (LearnHigher 2006). Pe parcursul dezvoltării sale EI a fost înțeleasă și aplicată diferit în regiuni și țări cu culturi și abordări pedagogice diferite. Această secțiune analizează cadrele actuale ale EI și pune un accent deosebit pe găsirea problemelor care trebuie luate în considerare în cazul aplicării acestor cadre în diferite contexte tehnologice, sociale și culturale.

De fapt, noțiunea de EI a fost inițial înțeleasă drept un mijloc de a face față exploziei de informație și necesităților individuale de folosire a resursele informaționale în soluționarea problemelor. Din acest motiv a fost descrisă mai degrabă drept un ansamblu de deprinderi și tehnici (Spitzer, Eisenberg și Lowe), decât un proces de învățare. În acest sens, EI era văzută ca o perspectivă de bibliotecă, constituită în mare parte din sarcini specifice bibliotecilor, precum îndrumarea bibliotecară, îndrumarea bibliografică, educarea utilizatorului sau a cititorului (Bruce 2000; Seamans 2002).

Conceptul de EI a fost extins începând cu 1987, punându-se accentul pe „un mod de învățare” (Kuhlthau 1987; Spitze, Bruce 1997, Eisenberg și Lowe 1998, SCOUNL 1999). Seamans (2002) propune ca modelul „*Celor șase deprinderi*” (*Big Six Skills*), elaborat de Eisenberg și Berkowitz (1998), să fie integrat în planul de învățământ școlar. În cadrul acestei abordări, printre definițiile populare ale EI, cea elaborată de Asociația Americană a Bibliotecilor de Colegiu și de Cercetare (American Association of College and Research Libraries, ACRL, 1989) poate fi considerată drept una dintre cele mai complexe abordări. Conform acesteia, EI este înțeleasă ca un set de deprinderi care oferă indivizilor posibilitatea să „recunoască momentul în care informația este necesară și să aibă abilitatea de a găsi, evalua și folosi eficient informația necesară” (ACRL 1989). ACRL pune accent în special pe conceptele „învață să înveți” și „învățare pe viață”, care pot fi considerate abilitățile-cheie ale unei persoane educate informațional. Această abordare a fost recunoscută pe larg drept un cadru important în instruirea EI (Campbell 2004).

Tendința de a scoate în evidență necesitatea adaptării definițiilor și cadrelor EI la mediile individuale de trai, muncă și învățământ este susținută de Webber și Johnson (2002), Gendina (2004), Campbell (2004), Basili (2006), Gorman și Dorner (2006), Walter (2007) și, mai ales, de către UNESCO (Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură) (2008). Prin definirea EI drept „adoptarea comportamentului adecvat de căutare a informației pentru a obține, prin orice canal sau mediu, informația corespunzătoare necesităților și conștientizarea importanței folosirii chibzuite și etice a informației în societate” (Webber și Johnson 2002), Webber și Johnson (2002) evidențiază rolul compor-

tamentului de căutare a informației în dezvoltarea EI, care este afectat în mod critic de dimensiunile culturale ale definirii EI. Mai ales Webber (2003) indică faptul că metodele EI sunt „practicate într-o multitudine de contexte” (Webber, 2003, p. 3). Gendina (2004) propune crearea unei culturi a informației, care are un impact profund asupra conținutului și standardelor programelor de EI. Campbell (2004) susține că definiția propusă de ACRL trebuie adaptată la mediile de trai și învățământ ale oamenilor, în care nu toți au posibilitatea să folosească noile tehnologii informatice și de comunicare pentru a accesa resursele informaționale, nu toți știu să identifice calitatea informației sau să înțeleagă regulile de utilizare și aplicare a informației (Campbell 2004).

Gorman și Dorner (2006) pun trei întrebări importante: „Cum putem defini EI în contextul unei țări în curs de dezvoltare? Cum putem determina cel mai bine obiectivele educaționale ale instruirii EI în contextul unei țări în curs de dezvoltare? Cum poate sensibilitatea culturală îmbunătăți instruirea EI?” (Gorman și Dorner 2006, p. 18). Pentru a răspunde la aceste întrebări, cei doi autori propun efectuarea de cercetări suplimentare, folosind abordarea antropologiei culturale. Într-o perspectivă mai largă, UNESCO (2008) menționează patru probleme importante legate de realizarea programelor de EI: impactul, rolul pe care îl are limba; restricțiile culturale; constrângerile politice și constrângerile economice. În afară de aceasta, UNESCO încurajează considerarea EI în context social, ocupațional, educațional și în cel al bunăstării, după cum ilustrează figura de mai jos:

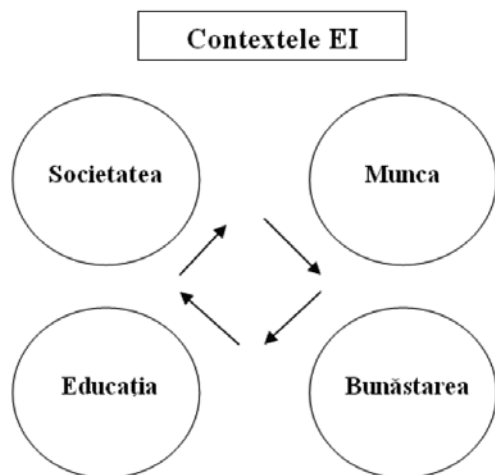

Figura 1. Contextele EI (UNESCO, 2008, p. 9)

Evident, conceptul de EI a fost recunoscut ca fiind mai complex atunci când factorii care afectează comportamentul de căutare a informației și aptitudinile indivizilor sunt considerate în ansamblu. Totuși, cele cinci elemente ale EI propuse în cadrul acestei abordări (recunoașterea nevoilor de informare; localizarea și evaluarea calității informației; depozitarea și accesarea informației; folosirea eficientă și etică a informației și aplicarea informației pentru crearea și comunicarea cunoștințelor) arată că EI continuă să fie considerată un proces de învățare.

Este necesar să analizăm conceptul de EI 2.0, introdus recent de Godwill (2007 și 2009), Tuominen, K. (2007), Bussert și Brown (2008), Spiranec și Zorica (2009), mulți alți oameni de știință. Acești autori sugerează că, în contextul informațional actual dominat de Web 2.0, conceptul de EI trebuie extins și actualizat. Lloyd (2008, p. 6) crede că EI este „mai mult decât o simplă experiență cu sursele teoretice de cunoaștere. Experiențele sociale și fizice cu informația au de asemenea un rol semnificativ”. Este adevărat că dimensiunea interculturală și caracterul vădit al peisajului informațional actual sunt evidente și au o influență profundă asupra tuturor schimburilor virtuale de informație. În consecință, aspectului sociotehnologic al EI i se acordă o deosebită importanță.

De fapt, răspândirea globală a internetului și dezvoltarea avansată a tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC) duc la o schimbare socială în care societatea informațională are o influență din ce în ce mai mare asupra mediilor de lucru, învățământ și trai ale oamenilor (van Dijk, 1999 și Castells, 2002a). Castells (2004) subliniază ascensiunea societății informaționale, „a cărei structură socială este alcătuită din rețele, puse în funcțiune de tehnologiile microelectronice ale informației și comunicațiilor” (Castells 2004, p. 3), în care este aplicat un mecanism de reconfigurare bazat pe principiul de incluziune / excluziune (Castells 2004 și Stalder 2006). Castells (2004) presupune că rețelele reprezintă formațiuni ale „modelului fundamental al vieții, ale tuturor tipurilor de viață”. Castells (2004) argumentează că societatea informațională este o societate globală, care are un impact semnificativ asupra anumitor societăți limitate de granițe geografice sau culturale prin „logica dublă a incluziunii și excluziunii în rețeaua globală, care structurează producția, consumul, comunicarea și puterea” (Castells 2004, p. 23). Având în vedere această tendință a structurii sociale, exploziile actuale de informație și dezvoltarea rapidă a tehnologiei informației și comunicațiilor, cum pot oamenii – în calitate de elemente ale rețelei – să se pregătească și să fie pregătiți să nu fie excluși dintr-o astfel de societate? Ar trebui EI să fie un mijloc de a ajuta oamenii să se adapteze la noua structură socială și să-și facă valorile locale și propriile experiențe aplicabile și compatibile cu cele globale? Cum este EI înțeleasă și dezvoltată, pentru a face această misiune posibilă? În acest articol va fi analizat, prin prisma abordării interculturale și a societății informaționale, modul în care ar trebui conceptualizată și realizată EI.

2. Educarea informațională în contextul societății informaționale

Dezvoltarea tehnologiei informației și comunicațiilor produc schimbări în modul în care oamenii își trăiesc viața personală și socială (van Dijk, 1999 și Castells, 2002). Apariția noilor concepte, precum a celui de societate informațională (Castells, 2004), cetățean cibernetic (Gray, 2002), lume plată (Friedman, 2005), „a doua viață” și, mai ales, „Web 2.0” (O’Reilly, 2005) prezintă faptul că societățile informaționale (care sunt susținute și alimentate de TIC și internet), și nu cele geografice, au un rol din ce în ce mai important în viața cotidiană a oamenilor. Altfel spus, societatea informațională devine o realitate în care oamenii sunt implicați tot mai mult.

EI, după cum este specificat în caracteristicile sale de bază, este asociată firesc și, în primul rând, cu universul informațional și „influențată și condiționată de mediul informațional actual” (Spiranec și Zorica, 2009, p. 141), care este în prezent foarte diversificat și incontrollabil, mai ales în contextul societăților informaționale. În peisajul actual al infor-

mației oamenii nu doar accesează informația necesară de la sursele alese, dar primesc inevitabil și informație neașteptată și neprevăzută din partea rețelelor informaționale ai căror membri sunt sau a instrumentelor de împărtășire a informației personale (precum reclamele pe mobil, mesajele spam, comentariile pe blogurile personale de pe comunitățile virtuale, informația etichetată, mesajele Twitter și statutul prietenilor din rețeaua lor de socializare). Astfel, pe lângă rolul de instrument esențial de învățare și informare care i se atribuie, El ar trebui considerată și un fel de „microprogram cu inteligență umană”, care asigură compatibilitatea și utilitatea competențelor informaționale și de comunicare ale oamenilor în orice context social și apoi încurajează procesul de incluziune socială a fiecăruia.

În această secțiune sunt discutate problemele ce țin de conceptualizarea El în contextul societății informaționale. Mai întâi este analizat sub trei aspecte contextul societății informaționale în care se presupune că se aplică El: principiul incluziunii / exclusiunii, schimbările din peisajul informațional individual și caracteristicile interculturale ale internetului. A doua parte tratează conceptul de El în contextul societății informaționale.

2.1. Contextul societății informaționale

2.1.1. Principiul incluziunii / exclusiunii

Termenul de „rețea” nu este nou și a fost aplicat în mai multe domenii timp îndelungat, dar conceptul de „rețea informațională” a apărut de când tehnologia informației și comunicațiilor e aplicată pe larg și intensiv în majoritatea sferelor vieții cotidiene și ale societății (Castells, 2004). Potrivit lui Castells (2002a), logica rețelelor, o caracteristică fundamentală în structura de bază a societății informaționale, este folosită pentru a explica noțiunea de societate informațională. Castells (1996, 2002a, 2002b, 2004), van Dijk (1999), Schuler și Day (2004) și Stadler (2006) recunosc că structura societății informaționale, care este posibilă datorită internetului și rețelelor de calculatoare, a influențat-o profund pe cea a societăților condiționate de hotarele geografice, culturale sau politice. În consecință, oamenii, în calitate de membri ai acelor societăți, sunt inevitabil implicați și influențați în diverse moduri de societățile informaționale. Castells (2002b) afirmă: „Principalele activități economice, sociale, politice și culturale de pe întreaga planetă sunt structurate de și în jurul internetului și al altor rețele informatice. De fapt, excluderea din aceste rețele este una dintre cele mai distructive excluderi în economia și cultura noastră” (Castells, 2002b, p. 3).

Așa cum am menționat în prima parte a acestui articol, o societate informațională este constituită din elemente (oameni) și fluxuri (fluxuri de informație care-i conectează pe oameni într-o rețea), e definită de coduri (protocoale de comunicare și performanță) și operează pe baza principiului incluziunii / exclusiunii, fără vreun centru de control. Excluderea unui individ din rețea se produce atunci când conexiunile (sau fluxurile) dintre individ și rețea sunt întrerupte. Castells (2002b) menționează că „lipsa infrastructurii tehnologice; obstacolele economice sau instituționale de accesare a rețelei; capacitatea educațională sau culturală insuficientă pentru utilizarea independentă a internetului; dezavantajele creării conținutului comunicat prin intermediul rețelei” (Castells, 2002b, p. 277) sunt mecanisme care cauzează excluderea socială în contextul societății informaționale.

onale. Este evident că problemele legate de tehnologie și informație sunt inevitabil legate de excluderea socială. De aceea în contextul societății informaționale este prioritară preocuparea față de felul în care comunicăm, generăm, procesăm și facem schimb de informații. Referitor la acest fapt Castells (2002b, p. 277) afirmă că „implantarea capacității de procesare a informației și de generare a cunoștințelor în fiecare din noi – și mai ales în fiecare copil” este o altă provocare majoră a societății informaționale. În contextul informațional și al societății informaționale actuale pe oameni îi preocupă și îi vizează întotdeauna informația, posibilitatea de conectare și comunitatea. El a indivizilor este influențată fundamental de cea a comunității din care fac parte. În consecință, implicarea comunității este necesară indivizilor atunci când aceștia încearcă să-și rezolve propriile probleme informaționale. Pentru a face față acestor provocări, oamenii au nevoie de o pregătire adecvată, pentru a se asigura că valorile lor locale, sensibilitatea culturală și deprinderile tehnologice sunt aplicabile și compatibile comunităților în care sunt implicați și, astfel, îi menține incluși în societatea informațională. De fapt, această pregătire reprezintă ceea ce presupune, de fapt, El.

Următoarele părți ale acestui articol vor încerca să răspundă la următoarele întrebări: Care este natura acelei pregătiri? Cum să se pregătească oamenii pentru integrarea în comunitățile în care sunt implicați, mai ales în comunitățile informaționale, ale căror valori și convingeri fundamentale sunt profund influențate de cultura internetului?

2.1.2. Internetul – un nou peisaj informațional

După cum se menționează anterior, conceptele El au fost inițial elaborate în etapa incipientă a erei exploziei informaționale, atunci când preocuparea de bază era de a face față cantității imense de informație accesată. În ultimul timp, mai ales atunci când tehnologiile mobile și Web 2.0 (O'Reilly, 2005) au devenit din ce în ce mai populare și folosite pe larg, internetul a devenit disponibil și accesibil ușor și fără bariere. Una dintre tendințele cele mai semnificative aduse de acest proces este modificarea felului, care este profund influențat de principiile împărtășirii și disponibilității (Castells, 2002b, Cardoso, 2005 și Anderson, 2007), în care furnizorii și consumatorii de informații își interpretează rolurile. De fapt, noțiunea de utilizator internet pare mai flexibilă și adecvată (decât cea de furnizor și consumator de informație) în noul context în care fiecare poate deveni furnizor sau creator de informație. În consecință indivizii au de a face cu o explozie informațională și se confruntă cu răspândirea extensivă și intensă a informației. Cu alte cuvinte, oamenii nu doar lucrează cu volumul imens de informație din universul informațional, dar trebuie să mai facă față și caracterului multidimensional și răspândirii de neoprit și necontrolat a informației din jurul lor.

Deci, care este peisajul informațional actual? Răspunsul poate fi găsit, dacă examinăm dezvoltarea aplicațiilor Web 2.0 și a tehnologiilor mobile. Datorită rețelei în calitate de platformă (O'Reilly, 2005) și a perfecționării tehnologiilor mobile de bandă largă, oamenii au lumea informațională în buzunar și pot crea sau împărtăși permanent propria informație comunităților din care fac parte (Castells, 2007). Sursele tradiționale de informare, susținute de obicei de companiile de TIC, instituțiile educaționale sau editori, precum motoarele de căutare, fișierele bibliotecare, publicațiile pe suport de hârtie, sursele de învățare recomandate de profesori sau bibliotecari, produsele comerciale multimedia

nu mai reprezintă unicele canale de informare pentru acoperirea necesităților individuale de informare. În timp ce informația primită pe aceste canale poate fi evaluată și manevrată recurgând la experiența și cunoștințele proprii ale utilizatorului, alte forme de informație, provenite de la resursele bazate pe programul Web 2.0 (precum: informația împărtășită pe rețelele sociale (comentariile și statuturile de pe Facebook), informația etichetată pe instrumentele sociale de depozitare (Twitter, Diggs, Facebook, Flickr etc.), fluxurile de Really Simple Syndication (RSS), comentariile de pe sistemele personale de publicare și mijloacele de difuzare media, mesajele neașteptate de la „prietenii” neașteptați primite pe poșta electronică, mesageria instantanee sau chiar reclamele primite pe mobil de la operatorii de telefonie) sunt transmise în permanență utilizatorilor informaționali de pretutindeni (vezi figura 2).

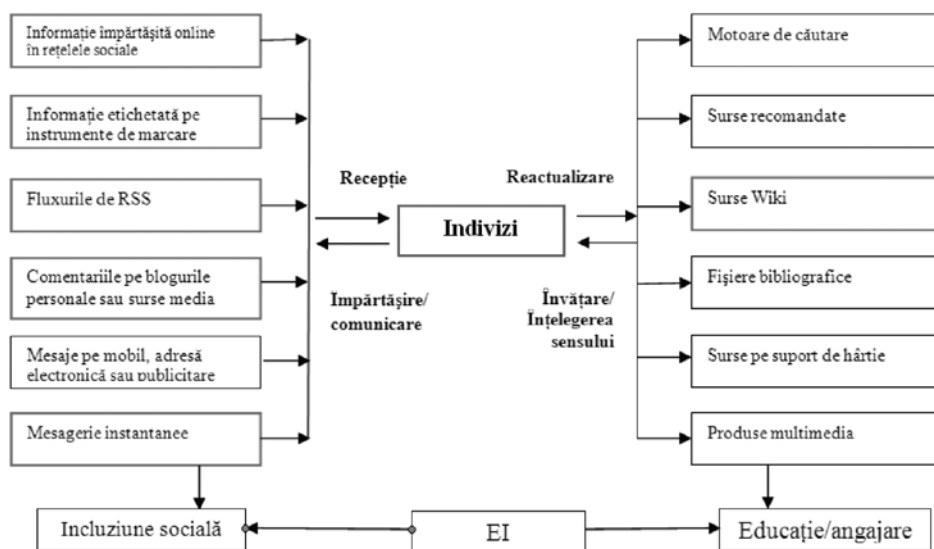

Figura 2. Peisajul informațional individual și rolul EI

(Notă: **elementele color** sunt cele de tip Web 2.0)

După cum poate fi observat din figura 2, indivizii trebuie să facă față și să trăiască cu două curente (sau fluxuri) informaționale. Cele două fluxuri pun accentul în principal pe două obiective: incluziunea socială și educația / angajarea. În această situație rolul EI este de a se asigura că indivizii nu sunt excluși din societate, dacă eșuează să se conecteze la / ori să manevreze propriul univers informațional. Dacă unul dintre aceste două fluxuri informaționale către rețea este întrerupt, riscul excluziunii sociale este evident. Din acest motiv EI este necesară pentru a-i ajuta pe indivizi să-și păstreze interacțiunile de învățare și sociale cu comunitățile din care fac parte.

2.1.3. Internetul – o societate interculturală

Se poate vedea cu ușurință din figura 2 că sursele de informație pe care indivizii o primesc prin intermediul instrumentelor Web 2.0 provin nu numai de la furnizori specifici

de informație, ci și de la comunitățile din care fac parte și de la cunoștințele din rețea. De fapt, sub formă de conversații zilnice, acele surse de informație pot ajunge la indivizi (sau destinatari) în mod neașteptat, având aspect atât pozitiv, cât și negativ. De exemplu, comentariile pozitive la postările de pe blog, recomandarea unei surse demne de încredere, făcută de o cunoștință din rețea sau o încurajare primită prin intermediul mesageriei instantanee din partea unui prieten pot servi drept o bună motivație pentru indivizi să-și continue activitățile (care au valoare pentru ei). Dimpotrivă, mesajele spam trimise pe adresele de email sau pe telefoanele mobile, conversațiile plictisitoare de pe blogul personal sau pe profilul vreunei rețele sociale, informația înșelătoare trimisă intenționat de un spărgător al TIC îl pot pune pe cineva într-o situație psihologică sau socială păgubitoare ori chiar de excludere socială și culturală. De asemenea indivizii pot renunța la calitatea lor de membri ai vreunei comunități virtuale, atunci când ideile, părerile sau acțiunile lor sociale (exprimate pe blogurile personale sau profilurile lor sociale) nu îi vizează pe / sau nu sunt susținute de prietenii / cunoștințele lor din comunitatea dată. Indivizii trebuie să facă față și să trăiască cu toate acele tipuri de informații în relațiile sociale și activitățile lor cotidiene. În acest sens Coutts și Fisher (2008) propun conceptul de bază informațională, adică locul unde se realizează schimbul de informații, care „se poate produce oriunde și oricând, deseori pe neașteptate și, formându-se în jurul unui scop instrumental (de exemplu: obținerea unui serviciu sau bun), împărtășirea informației se produce ca un rezultat secundar al interacțiunii sociale. Pe măsură ce oamenii se implică în interacțiuni sociale, conversațiile lor despre viață în general și despre anumite situații în particular duc la împărtășirea oficială și neoficială a informației pe diferite teme și în diverse direcții” (Coutts și Fischer, 2008, p. 2). Într-o lume în care jumătate din populație deține telefoane mobile și există aproape două miliarde de utilizatori internet (UNESCO, 2009), peisajul informațional devine tot mai complex și diversificat.

De fapt, modul în care oamenii își administrează bazele informaționale, care sunt localizate de cele mai multe ori pe internet, poate fi văzut drept modul în care ei interacționează cu rețelele și comunitățile virtuale din care fac parte. Eșuarea îndeplinirii acestei sarcini poate duce la excluderea indivizilor din acele comunități. După cum a fost menționat de UNESCO (2009, p. 38), „în prezent „www” poate fi abrevierea de la World Wide Words (cuvinte extinse în lumea întregă) sau World Wide Social (rețele sociale extinse în lumea întregă)”, internetul este, de fapt, o comunitate globală, dominată de „cultura internetului” (Castells, 2002b). Un sondaj realizat de De Jonghe (2007) a scos la iveală faptul că în topul primelor trei lucruri pe care le fac oamenii atunci când deschid calculatorul stă verificarea profilurilor din rețelele lor sociale, plasată pe locul trei, cu 44% de răspunsuri, în timp ce pe primele două poziții se situează verificarea poștei electronice și navigarea pe internet. Acest lucru denotă faptul că oamenii se implică din ce în ce mai mult în lumea internetului și sunt influențați profund de cultura internetului. După cum afirmă UNESCO (2009): „Toate acestea reprezintă un nou tip de revoluție culturală: tehnologia este tot mai ușor de folosit și persoana în cele din urmă, iese în centrul atenției, transpunându-se, din ce în ce mai mult, pe ea însăși, comunitățile din care face parte și societatea într-o lume virtuală, care devine astfel tot mai integrată în viața cotidiană” (UNESCO, 2009, p. 38).

Potrivit lui Castells (2003b, p. 3), „cultura internetului este cultura creatorilor săi”, care provin din toate colțurile lumii, au identitate culturală și socială diferită, valori și convin-

geri proprii. Este adevărat că oamenii, atunci când „sunt” pe internet, trăiesc și lucrează într-o comunitate interculturală, în care aspectele culturale și sociale ale comportamentului de căutare a informației trebuie luate în considerație.

Rezumând, peisajul informațional, după cum a fost analizat anterior, anunță modificări fundamentale în comportamentul utilizatorilor de căutare a informației și în contextul informațional actual. Spinarec și Zoricaif (2009) consideră că, de vreme ce mediul informațional actual s-a schimbat, conceptul de EI trebuie de asemenea restructurat, actualizat și extins. Cu alte cuvinte, EI nu trebuie privită doar ca un ansamblu de aptitudini pentru definirea necesităților informaționale, localizarea surselor informaționale, evaluarea informației, folosirea și aplicarea informației în anumite contexte și depășirea problemelor sociale și etice legate de folosirea informației (ACRL, 1989), acestea reprezentând aplicarea tradițională a EI. În contextul informațional actual (și în viitorul dominat încă de Web 2.0), EI ar trebui recunoscută drept o pregătire complexă, care conferă indivizilor o stare de spirit activă, deprinderi informaționale adecvate și suficiente și o percepere culturală și socială sănătoasă a peisajului informațional actual, atunci când aceștia își derulează interacțiunile sociale pe propriile baze informaționale și în societatea informațională.

2.2. Conceptul

2.2.1. Dimensiunea sociotehnologică a EI

Pentru a răspunde modificărilor cerute, Godwill (2007 și 2009), Tuominen, K. (2007), Bussert și Brown (2008), Spinarec și Zorica (2009) propun conceptul de EI 2.0, cu un accent puternic pe caracterul deschis al conținutului și metodelor de aplicare a EI. Godwill (2007) și Luo (2009) propun folosirea instrumentelor Web 2.0 pentru susținerea conținutului și realizării EI. Îndeosebi Spinarec și Zorica (2009) fac o afirmație importantă, subliniind relația dintre practicile EI și comunități, după cum urmează: EI își are rădăcinile în activitățile anumitor grupuri și comunități; ea evoluează în context disciplinar și alte contexte și este practică de comunități cu ajutorul tehnologiilor corespunzătoare (Spinarec și Zorica 2009, p. 143).

Acele modificări afectează profund practicile tradiționale ale EI, realizate, în mare parte, de bibliotecari, profesori și discipoli. După cum se vede din figura 2, practicile tradiționale ale EI i-au ajutat pe indivizi să facă față problemelor de lucru și învățare, bazându-se, în mare parte, pe sursele tradiționale (motoare de căutare, fișiere bibliografice, surse pe suport de hârtie sau produse multimedia publicitare), în principal pentru scopuri de lucru și învățare. Tabloul este acum extins prin scoaterea în evidență a rolului important al comunităților în dezvoltarea EI, a accentului puternic pe fundamentele culturale și sociale ale informației în crearea programelor de EI și a folosirii flexibile a căilor de asigurare cu programe de EI în diferite contexte. Potrivit lui Lloyd (2005), este necesară plasarea EI în mediul educațional, instrucțional și cotidian al individului. Harris (2008) consideră comunitățile, mai ales pe cele de învățare, drept necesități în dezvoltarea EI. Spinarec și Zorica (2009) accentuează că trebuie făcută o schimbare în practicarea EI prin „integrarea problemelor de etichetare, veridicitate, autenticitate și confidențialitate și a multor altor probleme legate de comunitățile de învățare” (Spinarec și Zorica, p. 149).

De fapt, în contextul societății informaționale și al culturii internetului analizate anterior, aspectul sociotehnologic al informației trebuie considerat drept caracteristica fundamentală a EI. De aceea, EI trebuie să fie o instruire socială și tehnologică despre cum să facem față universului informațional într-un mod cultural și social adecvat, astfel încât să ne putem adapta și integra flexibil și eficient în contexte culturale, economico-sociale și educaționale diferite. În contexte sociale, culturale și tehnologice diferite, practicile EI sunt probabil aplicate diferit, punându-se accent pe gradul de conformitate culturală și socială a acestora în raport cu peisajul informațional al indivizilor. Prin urmare, în loc să se concentreze în special pe necesitățile informaționale, explozia informațională și susținerea învățării pe viață, care pot fi examinate calitativ în cadrul educațional, EI ar trebui să pună accentul pe contextul informațional și comunicațional al indivizilor, astfel încât să-i ajute pe indivizi să facă față răspândirii incontroleabile a informației și, mai ales, să-i învețe cum să învețe, să comunice și să se integreze în diferite contexte sociale, culturale și educaționale, adică să se adapteze la societatea informațională. Astfel, acest lucru duce la modificări în alte aspecte ale conceptului tradițional de EI atât în sfera practică, cât și în cea teoretică.

2.2.2. Elementele fundamentale ale EI

După cum a fost analizat anterior, în context intercultural și în cel al societății informaționale, indivizii nu trebuie să se preocupe numai de **necesitățile informaționale** proprii, ei mai trebuie să aibă grijă și de comunitățile din care fac parte, pentru a-și asigura integrarea în aceste comunități, a menține fluxurile de informație în societatea informațională și a face față tuturor curentelor informaționale. În contextul societății informaționale, necesitățile informaționale individuale reprezintă preocupările comune ale comunității. Acesta este motivul pentru care oamenii trebuie să fie înzestrați cu cunoștințe și înțelegerea fundamentelor sociale și culturale ale peisajului informațional actual și să posede deprinderi tehnologice adecvate, atunci când interacționează pe bazele lor informaționale și realizează schimburi informaționale. Cu alte cuvinte, oamenii trebuie să fie conștienți de rolul comunităților și de propria responsabilitate socială de a contribui la dezvoltarea comunităților.

Și **deprinderile informaționale** ar trebui să reprezinte un element de bază al EI în orice context informațional. Se poate observa că deprinderile de folosire a instrumentelor tradiționale de accesare a informației (motoare de căutare, fișiere bibliografice, baze de date, pagini web la care se face referire, publicații pe suport de hârtie sau produse multimedia) sau a platformelor informatice nu sunt suficiente pentru a face față propriilor nevoi informaționale din peisajul informațional actual. Alte deprinderi (incluse, dar fără a se limita la ele), precum abordarea surselor recomandate, împărtășite sau etichetate de comunități sau cunoștințe, folosirea instrumentelor media de împărtășire a informației, folosirea instrumentelor de învățare online și a platformelor mobile (telefoane mobile de tip smartphone, asistenți personali digitali (PDA) și chiar aparate GPS (sistem de poziționare globală)) sunt absolut necesare indivizilor. Într-o formă modernă de exprimare, acestea pot fi numite deprinderi informaționale 2.0. Totuși, pentru a juca atât rolul de consumator informațional, cât și pe cel de creator / furnizor de informații în baza informațională, oamenii trebuie să posede mult mai multe deprinderi. Deoarece există multe

programe informatice cu sursă deschisă, disponibile gratuit și cu funcționalități depline, cum sunt mai ales sistemele personale de publicare Joomla, Drupal, Wordpress și altele, indivizii educați informațional ar trebui să posede capacități de a-și controla propriile platforme informaționale, prin spargerea (modificarea și individualizarea) acelor programe la nevoie, pentru a-și satisface propriile nevoi de comunicare și informare.

Dacă e să vorbim despre **modul în care informația este evaluată** și determinată să fie folosită, nu doar experiența și cunoștințele proprii ale indivizilor sau cele obținute prin educație, dar și evaluările, recomandările sau analizele făcute de comunitățile din care fac parte aceștia pot fi folosite pentru evaluarea informației accesate / primite de indivizi. În prezent, există un număr imens de panouri de discuții virtuale (sau forumuri) atât pentru scopuri profesionale, cât și pentru divertisment. Acestea sunt locurile unde oamenii se pot ajuta reciproc în vederea evaluării unei informații îndoielnice sau problematice sau chiar pot învăța unii de la alții. De exemplu, mulți oameni, înainte de a se hotărî să-și cumpere un aparat de fotografiat, de obicei accesează dpreview.com sau photographyreviews.com, niște surse bogate de informație pusă la dispoziție și împărtășită de o comunitate de specialiști în fotografie și utilizatori. Sau, înainte de cumpărarea unui articol de pe eBay, ar fi util să citim informația furnizată de vânzător despre sine, dar mai ales reacțiile și evaluările oferite de către cumpărători, înainte de a lua decizia finală de cumpărare. De asemenea, multe comunități virtuale s-au grupat în baza similitudinilor domeniilor sau obiceiurilor profesionale, ori în baza discuțiilor academice neoficiale ce s-au iscat și care au devenit o sursă bogată pentru oamenii care vor să învețe să evalueze informația nesigură. Aceasta nu este o enumerare a locurilor în care poate fi găsită informația; scopul articolului este de a sublinia și a promova rolul comunităților de învățare în contextul actual al peisajului informațional.

De fapt, acele comunități de învățare au luat naștere din cultura de a împărtăși a internetului (Castells, 2002b și Anderson 2007). De aceea, **capacitatea de împărtășire a informației** este obligatorie pentru o persoană educată informațional. Însuși felul în care indivizii interacționează cu propriile comunități depinde vital de această capacitate. Acest articol nu se referă doar la tehnicile necesare folosirii instrumentelor de marcă socială și de schimb de informații media, dar și la înțelegerea comportamentelor culturale și comunicaționale întâlnite frecvent în cadrul comunităților. Aceasta înseamnă că în contextul informațional actual este deosebit de necesară conștientizarea de către indivizi a modului în care-și împărtășesc informația, ce informație trebuie împărtășită și cine le sunt partenerii. Mult mai important e faptul că El trebuie să motiveze în rândul comunităților încurajarea și promovarea culturii de împărtășire – fundamentul comunităților de învățare. Totuși, împărtășirea nu presupune „sinceritate necondiționată” și acceptarea tuturor riscurilor de încălcare a confidențialității sau amenințării datorate informației nesecurizate. În acest context, o persoană educată informațional trebuie să aibă o înțelegere clară a modului în care să dezvăluie în mod corect informația și să rămână în siguranță la efectuarea de schimburi de informații în cadrul comunităților din care fac parte.

De fapt, **folosirea etică a informației** este și va rămâne în oricare context informațional valoarea fundamentală a unei persoane educate informațional. Acesta este un principiu fundamental pentru crearea și consolidarea încrederii în societatea informațională. Totuși, în contextul unei societăți informaționale, folosirea informației are și un aspect

cultural. După cum a fost menționat anterior, informația nu servește doar pentru învățare și lucru, dar și pentru crearea și conectarea la rețele și integrarea indivizilor în comunități. Din acest motiv informația trebuie folosită potrivit culturii comunității, astfel încât aceasta să fie aplicabilă, acceptabilă și bogată în contextele informaționale corespunzătoare.

3.3. Asigurarea EI în contextul societății informaționale

Misiunea EI în contextul societății informaționale este de a menține și a alimenta fluxurile informaționale din cadrul societății, pentru a-i ține pe indivizi implicați și integrați în comunitățile din care fac parte, contribuind la succesul acestora în dezvoltarea lor profesională și personală. Astfel se explică de ce practicile EI sunt orientate social, cultural și tehnologic. Deși contextul informațional individual va determina conținutul și modul de realizare a instruirii EI (Webber, 2003), în contextul societății informaționale contextul informațional individual este strâns legat de comunități și de practicile de învățare flexibilă. Cu ajutorul TIC, în special al instrumentelor Web 2.0, pentru crearea și dezvoltarea de comunități de învățare flexibilă, EI poate fi pusă la dispoziția indivizilor în mod eficient.

3.1. Comunitățile de învățare flexibilă

„Niciun centru, doar noduri” este una dintre caracteristicile fundamentale ale unei rețele (Castells, 2004). Din acest motiv, controlul și intensificarea fluxului de informație este legat, în primul rând, de indivizi și de partenerii cu care aceștia sunt conectați. De aici rolul important al comunităților (grupuri de noduri) în contextul societății informaționale. În aceeași ordine de idei, conceptul de comunitate de învățare flexibilă în dezvoltarea educării informaționale pare nimerit în contextul informațional actual. O astfel de comunitate poate fi caracterizată prin următoarele:

- un grup de indivizi asociați voluntar în baza relațiilor și corelațiilor din cadrul culturii lor informaționale și a condițiilor sociotehnologice;
- operarea în orice mediu sau spațiu adecvat contextului informațional și nivelului de instruire a membrilor comunității și
- existența unui anumit scop de învățare.

Evident, conform acestei ipoteze, o comunitate de învățare flexibilă poate fi un grup de prieteni care învață în aceeași clasă, un grup de membri de familie, o rețea profesională de lectori și studenți ai unei universități sau chiar un grup de cititori ai unei biblioteci. Totuși, pentru ca aceste grupuri să devină societăți de învățare, trebuie să fie stabilit cel puțin un scop de învățare și toți indivizii trebuie să se implice și să contribuie la scopul (scopurile) comunității. Acesta este, de asemenea, modul în care indivizii învață și fac schimb de informații în contextul unei societăți informaționale. Castells (2004, p. 3) afirmă că „importanța relativă a unui nod nu provine din caracteristicile sale specifice, ci din capacitatea acestuia de a contribui la scopurile rețelei”. De fapt, atunci când rețeaua își atinge scopurile, nodurile acesteia de asemenea își ating obiectivele care i-au determinat să intre în rețea.

Acest mecanism poate fi folosit pentru dezvoltarea educării informaționale. În locul folosirii „abordării standard”, care a fost considerată inadecvată (Webber, 2003), însă a rămas destul de populată în practicile recente ale EI, este important să se creeze și să se ofere condiții sociale și tehnologice, pentru ca oamenii să-și formeze propriile

comunități de învățare flexibilă în cadrul societății informaționale. Specialiștii în EI, singurii în măsură să-și împărtășească experiența și cunoștințele în domeniul EI, ar trebui să joace rolul de nod al rețelei. Mai mult, ei pot acționa în calitate de catalizatori ai EI, care generează și promovează activitățile de învățare a EI în cadrul comunității. În acest caz, asigurarea EI este implementată prin intermediul interacțiunilor sociale și culturale dintre indivizi (noduri). Acest lucru arată că beneficiarii EI ar trebui să fie (dar să nu se limiteze la): bibliotecarii; profesorii / lectorii; studenții / utilizatorii informației; colegii / prietenii / familiile; comunitățile virtuale; furnizorii TIC. E necesară totuși următoarea avertizare: orice efort de a controla sau deține rețeaua poate deteriora natura rețelei și, în consecință, compromite scopurile acesteia. De exemplu, cei care practică EI ar putea distruge structura comunității informaționale dacă încearcă să-și folosească propriile contexte de EI și abordări pedagogice pentru a conduce rețeaua, cerând (sau influențând) ca alți indivizi să urmeze căile lor subiective de dezvoltare a EI, fără a ține cont de compatibilitățile sociale, culturale și tehnologice ale indivizilor. În acest caz obiectivele de învățare nu vor fi atinse.

Web 2.0 și tehnologiile mobile oferă specialiștilor în EI multe posibilități de abordare a propriilor comunități (rețele sociale, bloguri, wiki, instrumente de împărtășire a mijloacelor media, etc.). Este un fundament important pentru caracterizarea culturii societății informaționale, care este alcătuită din protocoale și valoarea comunicării (Castells, 2004). Folosind instrumentele Web 2.0 și alte aplicații TIC pentru alegerea și crearea unui protocol flexibil și adecvat de comunicare, specialiștii în EI contribuie la menținerea culturii comunităților de învățare, promovând astfel fluxurile dintre noduri (indivizi).

Un individ se poate considera educat informațional dacă își poate desfășura independent activitățile sau acțiunile informaționale sau sociale pe propriile baze informaționale, pentru atingerea scopurilor dezvoltării personale și profesionale și pentru integrarea în rețelele din care face parte. Caracterul deschis al societății informaționale permite indivizilor să se implice în diferite comunități de învățare flexibilă, în funcție de propria strategie de dezvoltare a EI, care este probabil consultată de specialiști în EI sau bibliotecari.

Avantajele acestei abordări sunt flexibilitatea și caracterul adecvat al felului în care o comunitate de învățare flexibilă își construiește propriile conținuturi și metode de învățare cu ajutorul altor membri din rețelele din care fac parte (inclusiv specialiștii în EI și elevii avansați la EI). Adaptarea practicilor EI la contextele culturale și sociale ale individului nu va ridica probleme, deoarece comunitățile de învățare flexibilă sunt întemeiate pe considerațiile proprii ale individului despre compatibilitățile educaționale, culturale și tehnologice. De aceea, practicile EI se întâlnesc uneori între tată și fiul său mic, între câțiva prieteni la un curs de karate, într-un grup de persoane în vârstă ce se folosesc de serviciile bibliotecii publice sau chiar între câteva gospodine în bucătărie. Nu va exista nevoia de a crea programe unice de EI pentru fiecare membru al comunității, deoarece dezvoltarea EI trebuie să fie sarcina întregii comunități și ține de fiecare nod (individ) în parte. Persoanele nu vor trebui motivate să participe la ședințe de instruire despre deprinderile de EI, deoarece acestea pot alege de sine stătător cea

mai potrivită și mai convenabilă metodă de învățare, folosind mediul lor familiar de comunicare și spațiul personal de învățare.

Rămân totuși întrebările:

1. Pe ce bază indivizii își pot identifica potențialii parteneri?
2. Cine e responsabil pentru menținerea și finanțarea campaniilor de EI implementate în cadrul comunităților?

3.2. Misiunile bibliotecilor

Este interesant că aceste întrebări scot în evidență rolul bibliotecilor în dezvoltarea EI. Cu toate că nu putem nega faptul că indivizii – cu ajutorul noilor instrumente de comunicare, precum rețelele sociale sau sistemele de publicare personală – pot observa, interacționa, experimenta și găsi în mod independent noduri asociate (asemenea unui mecanism autonom, atunci când experimentează în rețelele sociale și alte societăți virtuale), bibliotecile (în comunitățile corespunzătoare) trebuie considerate un loc ideal pentru implementarea activităților de rețea. Asta fiindcă bibliotecile au fost mereu considerate centrul cultural al comunităților, unde oamenii își împărtășesc interesele pentru informație, cunoaștere sau hobby-urile și iau parte la activități de socializare. Dacă bibliotecile pot juca rolul de nod comunitar care-i conectează pe oameni, oferindu-le posibilitatea de a împărtăși și de a învăța unul de la altul, promovând societățile informaționale și cultura de împărtășire în cadrul comunităților, atunci acestea pot reprezenta punctul de formare a comunităților de învățare flexibilă. În acest context, indivizii înșiși sunt responsabili de asigurarea și dezvoltarea EI. Totuși, aceasta este responsabilitatea bibliotecilor, atunci când acestea, folosind instrumente de comunicare familiare și prietenoase cu indivizii, încearcă să ridice gradul de conștientizare a oamenilor asupra rolului EI în contextul informațional și social actual. Bibliotecile mai trebuie să se asigure că noțiunea de EI și elementele sale fundamentale sunt corect înțelese de către membrii lor. În consecință, indivizii pot reflecta de sine stătător asupra propriului nivel de EI actual și determina momentul în care trebuie să treacă la o altă comunitate de învățare flexibilă, pentru a-și actualiza sau a-și spori competențele EI. De aceea, indivizi diferiți, cu cerințe diferite față de propriile nevoi informaționale, pot urma căi diferite de dezvoltare a EI, în funcție de condițiile informaționale proprii.

Cât privește aspectele tehnologice ale practicilor EI, bibliotecile **nu** trebuie să pună la dispoziția cititorilor cursuri pentru dezvoltarea competențelor informatice. În acest caz e mai importantă promovarea noilor tehnologii și încurajarea oamenilor să învețe să le folosească. De fapt, oamenii pot utiliza instrumentele Web 2.0 sau chiar pot sparge programe cu sursă deschisă, doar participând la unele cursuri oferite de instituțiile de educație tehnică și suplimentară (Technical and Further Education TAFE) sau de școlile virtuale. Problema este următoarea: cum să folosești cât mai eficient acele deprinderi? În calitate de nod al rețelei, bibliotecile îi pot inspira pe oameni să folosească instrumentele TIC pentru necesitățile lor comunicaționale și informaționale prin folosirea acestor tehnologii pentru a promova EI și activitățile în rețea. Iată câteva sugestii:

- crearea și dezvoltarea comunităților de învățare (online sau offline), inclusiv a sistemelor de învățare virtuale;
- crearea panourilor de discuții online / offline pentru membrii comunității;

- folosirea rețelelor sociale (Ning, Facebook, MySpace, Diggs sau Twitter) pentru implementarea campaniilor de relații publice de EI și conectarea oamenilor;
- promovarea portalurilor personale individuale (bloguri, canale de împărtășire a diferitor surse media, instrumente sociale de marcare) sau produse culturale, pentru oferirea posibilității indivizilor de a se integra în propriile rețele / comunități.

Această listă poate fi interminabilă, deoarece bibliotecile pot contribui mai mult la conservarea, menținerea, promovarea și dezvoltarea culturii societății informaționale.

4.4. Concluzii și cercetări ulterioare recomandate

Modificările din peisajul informațional și structura socială actuală necesită modificarea felului în care este conceptualizată educarea informațională. Plasând EI în contextul societății informaționale – o structură socială influențată global – sunt recunoscute problemele legate de conținutul și realizarea EI în contextul informațional actual dominat de Web 2.0 și tehnologiile mobile. Cu toate că societatea informațională oferă posibilități de asigurare a EI pe căi flexibile, mai ales prin folosirea comunităților de învățare flexibilă, rămân încă unele probleme ce trebuie discutate și analizate în viitorul apropiat. Mai jos sunt câteva întrebări (fără pretenția de a epuiza subiectul) pentru cercetări ulterioare:

- Care este rolul instituțiilor educaționale (de exemplu: al cadrelor didactice și al administrației instituțiilor) în crearea comunităților flexibile de învățare?
- Care sunt dezavantajele în folosirea comunităților flexibile de învățare pentru asigurarea EI?
- Care este cel mai bun mod în care specialiștii în EI se pot integra în comunitățile dorite?
- Cum se poate asigura asimilarea conținutului EI de către indivizi?
- Cum putem trata programele tradiționale de EI, dacă ne modificăm abordarea?

Bibliografie

1. ACRL 1989, Presidential Committee on information literacy: Final Report, viewed 06/12/2009, <<http://www.ala.org/ala/mgrps/divs/acrl/publications/whitepapers/presidential.cfm>>.
2. Anderson P, 2007, What is Web 2.0: ideas, technologies and implications for education, JISC Technology and Standards Watch, viewed 10 March 2010, <www.jisc.ac.uk/media/documents/techwatch/tsw0701b.pdf>.
3. Brown N, Bussert K, Information literacy 2.0: empowering students through personal engagement, retrieved 15 April 2010, <http://www.eric.ed.gov/ERICDocs/data/eric-docs2sql/content_storage_01/0000019b/80/3d/00/95.pdf>.
4. Bussert K & Armstrong A H, 2008, Information literacy 2.0 at the American University in Cairo: Flickr in the Classroom, *Internet Reference Services Quarterly*, vol. 1, no. 13, pp. 1-13.
5. Campbell, S 2004, 'Defining information literacy in the 21st century', in *World Library and Information Congress: 70th IFLA General Conference and Council*, IFLA, Buenos Aires, Argentina.

6. Cardoso G, 2005, Societies in Transition to the Network Society, in *The Network Society: From Knowledge to Policy*, eds. M. Castells & G. Cardoso, Johns Hopkins Center for Transatlantic Relations, Washington, DC, pp. 23-67
7. Castells, M. 2002a, *The rise of the network society*, 2nd edn, Blackwell Publisher, Massachusetts.
8. Castells, M. 2002b, *The Internet galaxy*, Oxford University Press, New York.
9. Castells, M 2004, 'Informationalism and the network society', in *The network society: a cross cultural perspective*, eds M Castells, Edward Elgar Publishing Limited, Cелtenham, pp. 3-45.
10. Castells, M, Fernandez-Ardevol M, and Qiu JL, 2007, *Mobile communication and society: a global perspective: a project of the Annenberg Research Network on international communication*, The MIT Press, Cambridge.
11. Counts S, Fisher K E, 2010, 'Mobile social networking as information ground: A case study', *Library & Information Science Research*, vol. 32, pp. 98-115.
12. De Jonghe A, 2007, *Social networks around the World*, An De Jongle, USA.
13. Godwin P, 2007, 'The Web 2.0 challenge to Information Literacy', in *INFORUM 2007: 13th Conference on Professional Information Resources*, Prague.
14. Godwin P, 2009, 'Information literacy and Web 2.0: is it just hype?' *Program: electronic library and information system*, vol. 43, no. 3, pp. 264-274.
15. Gorman, G & Dorner, DG 2006, 'Information literacy education in Asian developing countries: cultural factors affecting curriculum development and programme delivery', *IFLA Journal*, vol. 32, no. 4, pp. 281-293.
16. Gray C H, 2002, *Cyborg citizen*, Routledge, New York
17. Harris, B.R. (2008), "Communities as necessity in information literacy development: challenging the standards", *The Journal of Academic Librarianship*, vol. 34, no. 3, pp. 248-55.
18. LearnHigher 2006, *Information literacy literature review*, viewed 07/10/2009, <<http://www.learnhigher.mmu.ac.uk/research/InfoLit-Literature-Review.pdf>>.
19. Lloyd A, 2005, 'Information literacy: Different contexts, different concepts, different truths?' *Journal of Librarianship and Information Science*, vol. 37, no. 82, pp. 82-88.
20. Luo L, 2009, 'Web 2.0 Integration in Information Literacy Instruction: An Overview', *The Journal of Academic Librarianship*, vol. 36, no. 1, pp. 32-40.
21. O'Reilly T, 2005, *What Is Web 2.0*, viewed 25 February 2010, <<http://oreilly.com/web2/archive/what-is-web-20.html>>.
22. Serante, L.C. (2009), "Untangling the relationship between libraries, young adults and Web 2.0: the necessity of a critical perspective", *Library Review*, vol. 58, no. 3, pp. 237-51.
23. Schuler D, Day P, 2004, *Shaping the Network Society*, The MIT Press, Cambridge.
24. Spiranec S, Zorica M, 2009, 'Information Literacy 2.0: hype or discourse refinement', *Journal of Documentation*, vol. 66, no. 1, pp. 140-153.
25. Stalder, F 2006, *Manuel Castells – The Theory of the Network Society*, Polity Press, Cambridge, UK.
26. Tuominen, K. (2007), "IL 2.0", *Signum*, vol. 40, no. 5, pp. 6-12.

27. UNESCO 2008, Towards information literacy indicators, UNESCO, Paris, France, viewed 30 April 2010, <<http://www.uis.unesco.org/template/pdf/cscl/InfoLit.pdf> >.
28. UNESCO 2009, Information society policies: annual world report, viewed 15 Mar 2010, <http://portal.unesco.org/ci/en/files/29547/12668551003ifap_world_report_2009.pdf/ifap_world_report_2009.pdf >.
29. Van Dijk J, 1999. *The Network society*, SAGE publications, London.
30. Walter, S 2007, 'Using cultural perspectives to foster information literacy instruction across the curriculum', in *Proven strategies for building an information literacy program*, eds. S Curzon & L Lampert, Neal-Schuman, New York, pp. 55-75.
31. Webb, EJ, Campbell, DT, Schwartz, RD & Sechrest, L 1966, *Unobtrusive Measures: Nonreactive Measures in the Social Sciences*, Rand McNally, Chicago, USA.
32. Webber, S, 2003, An International Information Literacy Certificate: opportunity or dead-end? In *World Library and Information Congress: 69th IFLA General Conference and Council*, IFLA, Berlin.
33. Webber, S, Johnston, B, 2000, "Conceptions of information literacy: new perspectives and implications", *Journal of Information Science*, vol. 26 no. 6, pp. 381-97.
34. Webber, S, Johnston, B, 2002, Assessment for information literacy: a challenge for lifelong learning, in *2nd International Lifelong Learning Conference*, Central Queensland University, Yeppoon, Queensland.

Informație despre autor

În prezent autorul este doctorand în informare și comunicare la Universitatea Australiei de Sud (Australia), studiind impactul dimensiunilor culturale asupra dezvoltării EI în învățământul superior din Vietnam. Autorul a scris și o lucrare despre dezvoltarea EI în sistemul de învățământ superior vietnamez, pe care a prezentat-o la conferința internațională dedicată EI, organizată la Kuala Lumpur – Malaezia (2006).